

6. Табак И.А. Новые положения судебного представительства в гражданском судопроизводстве: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.15 / Ирина Александровна Табак. – Саратов, 2006. – 30 с.
7. Немеш П.Ф. Розмежування законного представництва та інших видів представництва у цивільному процесі, що не пов'язані з видачею довіреності / П.Ф. Немеш // Адвокат. – № 7 (130). – 2011. – С. 23–25.
8. Цивільне право України [Текст]: підручник / за заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатеевої, В. Л. Яроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – Т. 1. – С. 111–116.
9. Павлуник І.А. Представництво в цивільному процесі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Павлуник Ігор Анатолійович; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2002. – 199 с.
10. Розенберг Я.А. Представительство в советском гражданском процессе. – Рига, 1974. – 132 с.
11. Абрамов С.Н. Советский гражданский процесс: Учебник для юридических школ. – М.: Госюриздат, 1952. – 420 с.
12. Чванкін С.А. Добровільне представництво у цивільному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Чванкін Сергій Анатолійович. – Одеська національна юридична академія. – О., 2005. – 226 с.
13. Выговская Н. Гражданско-правовое представительство от имени юридического лица / Н. Выговская, И. Булгаков // Корпоративный юрист. – 2010. – № 3. – С. 31–34.

СТОРОНИ ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ

*Устінський А.В., аспірант кафедри цивільного права,
Юридичний інститут*

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Аналізуючи положення Закону України «Про туризм» [1] та Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, які затверджені Наказом Державної туристичної адміністрації України від 16 березня 2004 року № 19 (далі – Правила надання готельних послуг) [2], ми виявили, що вказані нормативно-правові акти по різному іменують сторін договору про надання готельних послуг. Сторонами виступають готель, аналогічні засоби розміщення, інший суб'єкт, що надає послуги з розміщення з однієї сторони та споживач, проживаючий, замовник – в іншій. Така різноманітність найменувань є свідченням непослідовності законодавця та плутанини у зв'язку із цим.

За загальним правилом, яке впливає зі ст. 901 Цивільного кодексу України [3] сторонами договору про надання послуг є виконавець та замовник. Виконавцем виступає сторона, яка за завданням другої сторони зобов'язується надати послугу.

Закон України «Про туризм» і Правила надання готельних послуг під виконавцем розуміють готель та аналогічний засіб розміщення. Проте, такий

підхід, на нашу думку є хибним, адже, готель та аналогічний засіб розміщення тільки місцем надання готельних послуг.

Вважаємо, що послугонадавача за договором про надання готельних послуг слід іменувати «виконавець», що цілком узгоджуватиметься із загальними положеннями про договори про надання послуг.

У зв'язку із чим дефініцію поняття «виконавець» слід закріпити в Правилах надання готельних послуг.

На нашу думку, виконавець – це суб'єкт господарювання, основним видом діяльності якого є надання готельних послуг.

Дане визначення є досить широким. У зв'язку із чим може бути піддані критиці, тому хочемо навести аргументи «за» нього:

по-перше, на практиці виконавець може надавати не тільки готельні послуги, а й інші, які опосередковують іншіми видами договорів, до прикладу договір оренди конференц-залу, послуги харчування, послуги спортивного залу тощо. При цьому, саме надання готельних послуг є основним видом діяльності, це визначає спрямованість й інших видів послуг, що надаються ним.

по-друге, відсутня доцільність визначення інших ознак, позаяк готельна індустрія досить динамічна сфера відносин, яка дуже швидко розвивається, тому звуження категорії «виконавець» негативно вплине на правне регулювання вказаної сфери. До прикладу, раніше готельні послуги підлягали сертифікації, тобто виконавець повинен був мати відповідний сертифікат. На даний час, обов'язкова сертифікація скасована.

Іншою стороною договору про надання готельних послуг виступає замовник.

Згідно п. 1.3. Правил надання готельних послуг замовник [2] – фізична або юридична особа, в тому числі суб'єкт туристичної діяльності, яка укладе відповідний договір на надання готельних послуг від імені та на користь споживача та здійснює оплату за цим договором (надає гарантії щодо оплати за цим договором).

Споживач – фізична особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити товари, роботи, послуги для власних (побутових) потреб.

Аналізуючи наведені визначення видається, що в залежності від конкретної ситуації іншою стороною договору про надання готельних послуг виступає а) в одному – випадку замовник; б) в іншому – споживач.

Д.А. Жмуліна в певній мірі поділяє такий підхід. Так, на думку вченої «замовник – це громадянин, в тому числі індивідуальний підприємець, або організація незалежно від організаційно-правової форми, що має намір замовити чи замовляє готельні послуги», «гість – це громадянин, який безпосередньо використовує готельну послугу, незалежно від мети споживання» [4, с. 76].

Проте, на нашу думку, іншою стороною договору про надання готельних послуг виступає виключно замовник.

Така позиція простежується і в міжнародному праві. Так в розділі I Договірні сторони Преамбули Міжнародних готельних правил [5] визначено, що «особа, яка зупиняється в готелі, необов'язково є стороною в договорі, договір на розміщення в готелі може бути укладений від його імені третьою стороною. У цих правилах термін «клієнт» означає індивідуала або юридичну особу, які уклали договір на розміщення в готелі і несуть відповідальність за

оплату цього розміщення. Термін «гість» означає індивідуала, який хоче розміститися або розміщується в готелі.»

Вважаємо, що замовник – це особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити готельні послуги.

Слушною є думка М.Б. Цалікової «при цьому слід мати увазі, що у відносинах з надання готельних послуг можуть брати участь споживачі – громадяни, які отримують готельні послуги виключно для особистих, сімейних, домашніх і інших потреб, не пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності. Споживач – це не якась третя сторона договору на надання готельних послуг. Цей термін використовується для позначення певної категорії суб'єктів і має на меті поширити на відносини з їх участю норми Закону про захист прав споживачів.» [6, с. 47].

Поняття споживач, яке дається у правилах надання готельних послуг, практично ідентичне із визначенням «споживач», що міститься у ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів» [6], тому вважаємо, що його слід вилучити із Правил надання готельних послуг. Адже, положення Закону України «Про захист прав споживачів» в будь-якому випадку поширюватиметься на правовідносини у сфері надання готельних послуг.

В той же час безпосереднім кінцевим споживачем готельної послуги є фізична особа, проте не завжди вона є замовником.

Таким чином у певних випадках від сторін договору про надання готельних послуг слід відрізнити третю особу, яка споживає передбачені договором послуги і на користь якої укладено договір.

Тому для позначення особи, яка споживає готельні послуги варто внести поняття «гість».

Гість – це фізична особа, яка отримує (споживає) готельну послугу.

Логічно виникає питання чому саме найменування «гість»?

По-перше, така дефініція є напевне найбільш вдалою з точки зору лінгвістики, та є похідною від сфери гостинності, яка й дала початок готельній індустрії.

По-друге, таке визначення використовується в міжнародному праві, а також в економічній науці.

По-третє, звичайно, можна для визначення особи, яка безпосередньо використовує готельні послуги, використовувати поняття «споживач», що міститься у Законі України «Про захист прав споживачів». Проте, на нашу думку, категорія «гість» несе в собі частину «духу гостинності», не є зайвою і не створює жодної плутанини.

Таким чином, можна виділити дві категорії гостей:

1) гостя, який виступає стороною договору на надання готельних послуг й іменується замовником;

2) гостя, який не є стороною договору на надання готельних послуг, проте використовує готельну послугу, тобто є третьою особою на користь якої укладено договір.

Література:

1. Закон України «Про туризм» від 15 вересня 1995р. №324/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

2. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16 березня 2004 р. №19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р. №453-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
4. Жмулина Д. А. Правовое регулирование деятельности по оказанию гостиничных услуг: дисс. ... канд. юр. наук: 12.00.03 / Диана Александровна Жмулина. – СПб.: Олбис, 2009. – 162 с.
5. Международные гостиничные правила одобрены Советом Международной гостиничной ассоциации 2 ноября 1981 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/mu81319.html
6. Цаликова М. Б. Правовое регулирование деятельности по оказанию гостиничных услуг: дисс. ... канд. юр. наук: 12.00.03 / Марина Борисовна Цаликова. – Краснодар, 2007. – 171 с.
7. Закон України «Про захист прав споживачів» від 01.10.1991 р. № 1024-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

ЗВИЧАЄВІ ВИТОКИ СІМЕЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

*Шищак-Качак О.О., аспірант,
Науковий керівник: Логвінова М.В.,
кандидат юридичних наук, доцент,*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Сьогодні роль звичаю в регулюванні сімейних правовідносин значно менша ніж на попередніх щаблях розвитку суспільства. Проте його значення залишається актуальним. Оскільки, по-перше, врахування сімейних звичаїв допоможе зберегти традиційний лад та цінності, сприятиме утвердженню стабільності суспільства, по-друге – допоможе запобігти радикальним не виправданим змінам в процесі реформування чинного сімейного законодавства, а по-третє – стане важливим джерелом щодо прогнозування подальшого ефективного розвитку сімейного права України.

Питання історії становлення звичаєвого права, в тому числі й сімейного, були предметом дослідження багатьох вчених, зокрема, таких як: І.Й. Бойко, М.В. Гримич, І.Б. Усенко, І.Я. Терлюк та інші.

Як відомо з історії, українські землі довгий час перебували під владою інших держав. Законодавство кожної з цих держав певним чином впливало на розвиток звичаєвого права українців. Проте, завжди існували спільні цінності сім'ї, які були притаманні українському народу.

Зародження важливих принципів сучасного сімейного права можна віднайти у витоках звичаєвого права дохристиянського періоду. Як приклад можна проаналізувати правовий статус дітей. Варто зазначити, що за давньоруським звичаєм не було суттєвої різниці між дітьми, народженими у законному шлюбі та дітьми від наложниць [1, с. 170].